

Bazilika

Sedembolestnej

*Drahí bratia a sestry,
milí priatelia Národnej svätyne!*

Prednedávnom som si prezeral vlašajšie čísla nášho bulletinu a v letnom vydaní som spomínal, ako pomalicky ustupuje mrak náказы, ako sa pred nami otvárajú brány kostolov, ako veľmi sme obdarovaní možnosťou bez obmedzení pristupovať k sviatosťiam. Skutočne to bol veľký dar od Boha. Ťažkou skúsenosťou bolo, keď krátko na to nám bol tento dar opäť vzatý. Z rozhovorov s mnohými ľuďmi sa dalo vybadať, že viera mnohých bola vystavená veľkej skúške. Ako vôbec môže Boh dať človeku taký vytúžený dar a v zapätí mu ho vziať? Je to ešte stále ten milujúci Otec, ktorého prirodzene chceme poslúchať? Nie je to už nejaký Krutovládca, proti ktorému sa nevyhnutne treba vzbúriť?

Keď sa nad tým hlbšie zamyslím, tak zisťujem, že sú to otázky naskrz veľkopôstne a oplatí sa pri nich pristaviť. Dvadsiatadruhá kapitola knihy Genezis nám ponúka jednu z najvzrušujúcejších scén Biblie. Ide o obetovanie Izáka. Po tom, čo Abrahám zažil, ako sa

v jeho živote splňa Božie prisľúbenie a dostal vytúženého syna, teraz ho má Bohu obetovať. Je to neuveriteľná skúška jeho viery.

Ak chceme mať túto scénu doslova pred očami, prizrime sa obrazu „Obetovanie Izáka“, ktorého autorom je Michelangelo Merisi da Caravaggio. Obraz si okolo roku 1594 dal na zákazku namaľovať kardinál Maffeo Barberini, neskorší pápež Urban VIII., pre ktorého vraj bola téma skúšky viery stále živá a nesmierne dôležitá. Podobne ako pri čítaní biblického textu, náš pohľad zaujme mladý Izák, bez možnosti pohybu pritlačený k obetnému kameňu. Nie je schopný spraviť absolútne nič. Vidíme chlapcov nechápavý pohľad, márne sa snažiaci aspoň kútikom oka zistiť, čo sa to vlastne okolo neho deje a celú túto drámu doplňujúci emotívny krik. Najväčší priestor na plátne autor posvätil Ab-

Michelangelo Merisi da Caravaggio: Obetovanie Izáka

rahámovi. Zdá sa, akoby to otec prežíval úplne pokojne. Nie je to však tak. Zamračené čelo a chladný pohľad ukazujú na ten vnútorný hnev, na to množstvo otázok. Dá sa cezeň nazrieť do jeho mysle, v ktorej sa Abrahám snaží všetko si poukladať, nájsť v tom zmysel a logiku, ale márne. Napriek tejto búrke v jeho hlave je rozhodnutý ostať v absolútnej poslušnosti Božej žiadosti. Svedčí o tom rozhodný a odzbrojujúci hmat, akým drží v zovretí svojho syna i pevne zatisnutá dľaň, držiaca nôž v pohotovosti. Bez námahy nie je na obraze ani anjel. Všetmožno sa snaží vysvetliť poslanstvo od Otca. Dbá na to, aby mu Abrahám hľadel priamo do očí. Chce, aby všetko správne a doslova pochopil. Čo nedokáže vypovedať slovami, dopĺňa ukazujúcim, ba možno až hroziacim gestom svojej ruky. Napäté svalstvo anjelovej pravej ruky ukazuje, s akou mocou zaznelo vtedy Božie slovo: „Abrahám, Abrahám!... Nevystieraj ruku na chlapca a neubližuj mu! Teraz som totiž poznal, že sa bojíš Pána!“ (Gn 22, 11 .12) Jedinou pokojnou bytosťou na plátne je baránok. Jeho oči súcitne a s pochopením pozorujú celú túto situáciu. Baránok vidí zúfalstvo a bolesť otca aj syna, dokonale chápe vôľu Boha, ktorú anjel energicky tlmočí. Všetkému rozumie a ponúka riešenie. Toto riešenie spočíva v natiahnutom krku, pripravenom pocítiť chladné ostrie noža a stať sa tak zástupnou obetou zachraňujúcou životy. Nič viac už vlastne ani nie je potrebné ukázať. Vlastne, maliar nám predsa len niečo pripomenul. Biele miesta na maliarskom plátne Caravaggio zaplnil zaujímavou scenériou. Na prvý pohľad musí byť jasné, že nejde o okolie hory Moria spreď vyše štyritisíc rokov. Namaloval tam milované Toskánsko šestnásteho storočia, pretože táto skúška viery z Písma sa opäť a často

odohrávala v autorovom živote. Miesta a časy sú aktuálne, ale podstata ostáva rovnaká. Nepochopiteľné zadržanie Božieho daru, súboj ľudských predstáv s vôľou Otca, príliš ťažká skúška viery, ktorá sa hádam ani nedá zvládnuť a v tom všetkom jediný darca pokoja – Pokoj sám – Boží Baránok, ktorý sníma hriechy sveta.

Každý z nás dostal od Boha množstvo darov. Počínajúc životom a zdravím, cez ľudí a spoločenstvá, v ktorých sme tak veľa načerpali, prácu, v ktorej sme sa realizovali a konali niečo užitočné až po rôzne hmotné veci, či voľný čas strávený na nádherných miestach. Neuveriteľné dary, ktoré naplňali naše mysle, posilňovali naše telá a sýtili nášho ducha. Pociťovali sme, ako sa Boh o nás stará. Dnes sme o mnohé tieto veci ukrátení. Na celom našom bytí pociťujeme túto, už vyše roka trvajúcu skúšku našej viery. Pokojne by sme si mohli premaľovať Caravaggiov obraz. Môžeme napríklad dať Izákovi našu vlastnú tvár, Abraháma môžeme pretvoriť na nášho „tyrana“, ktorý je podľa našej mienky tým hlavným vinníkom celej situácie. Aj anjel môže byť zmenený. Nieкто ho bude vnímať ako zdatného chlapa, nieкто ako útle dieťa. Pozadím môže byť Záhorie, Liptov či Horný Zemplín. Áno, toto všetko si môžeme dovoliť. Aby však bol obraz pravdivý, jednu jedínú vec nemôžeme zmeniť ani vynechať. Pokojného a obetujúceho sa Božieho Baránka, Ježiša Krista.

Sedembolestná Mária, Panna vždy pripravená od Boha prijímať aj všetko mu odovzdať, Matka nádeje, aj naďalej buď našou sprievodkyňou, našou učiteľkou a vychovávateľkou, aby sme v žiadnej skúške nezabudli na vždy prítomného a z akejkolvek tmy sa vynárajúceho nášho Spasiteľa, Ježiša Krista.

P. Ondrej Kentoš OSPPE, rektor

Bilancujeme rok 2020

Od marca minulého roka začali na Slovensku platiť protipandemické opatrenia vlády. Zahrňali aj slávenia svätých omši s obmedzeným množstvom veriacich, neskôr bez prítomnosti veriacich. Znemožnili organizáciu púti a iných duchovných činností a podujatí, na ktoré boli veriaci zvyknutí. Tento rok bol preto poznačený malým počtom pútnikov.

Rozšírenie réžie Štúdia 7bolestrná

Obmedzujúce opatrenia sa najviac dotkli Národnej púte – osláv Sedembolestnej Patrónky Slovenska, na ktorej sa mohlo zúčastniť len 1500 pútnikov. Zo stavovských tradičných púti sa stihla realizovať Púť zalúbených ešte v normálnom režime, za účasti 150 párov. Striedala sa tiež účasť veriacich podľa aktuálnej situácie na Prvých sobotách v mesiaci. Baziliku navštevovali pútnici zväčša v malých skupinách, spoločenských, rodiny. Takýchto skupín bolo 91 zaevidovaných. Spolu bolo zaevidovaných okolo 8 tisíc pútnikov za celý rok. Na druhej strane pribudlo pútnikov, ktorí putovali individuálne. Prišli sa pozrieť do

baziliky, v tichosti sa pomodliť, alebo využiť duchovnú službu kňazov.

Stručná ekonomická bilancia – v roku 2020 boli celkové príjmy baziliky okolo 218 000 €. Z tejto sumy väčšina tvorí milodary veriacich a pútnikov. Priatelia Národnej svätyně prispeli z tejto sumy 116 000 €. Výdaje baziliky boli v roku 2020 nižšie a to okolo 182 000 €. Najvyšší podiel z celkovej sumy výdavov baziliky tvoria režijné náklady, ako práce a nákupy pre údržbu a chod baziliky s kláštorom, mzdové a sociálne náklady, náklady na energie, príprava púti a organizácia duchovného programu.

Realizované väčšie práce a investície v roku 2020:

- Rozšírenie infraštruktúry vysielačieho štúdia
- Nákup štúdiových obrazoviek
- Nákup štúdiových LED svetiel
- Odkúpenie dvoch používaných kamier
- Odkúpenie používaného režijného ovládacieho pultu
- 2. etapa výmeny okien v Oratóriu bl. Anky Kolesárovej pri bazilike
- Oprava a maľovanie fasád hospodárskych budov
- Nákup svietnikov a liturgických nádob
- Financovanie pamiatkových výskumov
- Nákup prenosného pódia
- Kvetinová a iná výzdoba baziliky
- Výroba a tlač propagačného materiálu

Deviatnik k sv. Pavlovi Prvému Pustovníkovi

José de Ribera: Svätý Pavol Pustovník

Sv. Pavol Tébsky sa narodil pravdepodobne v roku 228 v Tébach v Hornom Egypte za vlády Septima Severa vo veľmi bohatej rodine. Vďaka tomu získal veľmi dobré vzdelanie. Keď mal šesťnásť rokov, obaja rodičia zomreli. Zostal sám so svojou staršou sestrou. Zdedili obrovský majetok. Medzitým sa však k moci dostal Décius, ktorý začal strašné prenasledovanie kresťanov. Pavlov švagor, pohan, chcel získať jeho majetok, a tak ho udal, že je kresťan. Keď sa to Pavol dozvedel, opustil Téby a odišiel na púšť, kde chcel prečkať prenasledovanie. Po dlhej ceste našiel jaskyňu, pri ktorej rástla palma a vyvierala voda. Zostal tam. Zapáčilo sa mu tam natolko, že sa rozhodol zostať tam do konca života. Žil prísny životom v odriekaní a stálej modlitbe. Prvý životopis o ňom napísal sv. Hieronym a stal sa inšpiráciou pre veršovaný hymnus, ktorý sa spieva dodnes počas deviatnika k tomuto patriarchovi.

Od 8. januára 2021 pred večernými svätými omšami pavlíni zo šťastínskej komunity spievali hymnus pred bočným oltárom baziliky zasvätenému sv. Pavlovi Prvému Pustovníkovi.

Pred jeho relikviou v zveršovanom speve odkrývali niektoré okamihy z jeho pustovníckeho života. Vo všetkých pavlínskych kláštoroch týmto deviatnikom začína príprava na liturgickú slávnosť 15. januára. Tento deň je v pavlínskej reholi veľmi významný, pretože prežíva spolu s veriacimi sviatok ich patriarchu sv. Pavla Prvého Pustovníka. Deviatnik vyvrcholil v nedeľu 17. januára slávnostnou svätou omšou. Vďaka online vysielaniu sa mohli veriaci zúčastniť aspoň duchovne a sprevádzať otcov pavlínov celým duchovným programom. Žiaľ, v tomto roku sme nemohli oslavovať sviatok patróna rádu vo farskej rodine a zúčastniť sa na veľmi obľúbenom Pablofeste, ktorý si každoročne pripravujú pátri s animátormi. O to viac sa môžeme v nádeji tešiť na budúci rok.

Púť zalúbených 20. februára

V tomto roku putovala Sedembolestná k Vám do vašich domovov, izieb a obývačiek. Organizátori púte sa rozhodli zorganizovať Púť zalúbených, vzhľadom na okolnosti v online verzii, a tak sa rozšírila paleta duchovných programov z baziliky prostredníctvom Štúdia 7bolestná.

Miestnosti kláštora sa „premenili“ na improvizované štúdio, čajovňu, moderátorskú obývačku alebo na pódium pre speváčku a textárku Moniku Ližbetin, ktorá nás hudobne sprevádzala počas púte. Záujemcovia sa mali možnosť zaregistrovať, a tak sa zapájať do celého diania, reagovať na témy, klásť otázky hosťom, zároveň sa dostať do zrebovania a vyhrať hodnotné ceny, ktoré poskytli partneri púte.

Celým programom púte nás sprevádzal moderátor Miroslav Janák a postupne v moderátorskej obývačke privítal zaujímavých hostí. Bol medzi nimi aj výnimočne naživo otec Juraj Vittek z farnos-

ti Svätej Rodiny v Bratislave, ktorý nám priblížil život svätých manželov Louisa a Zélie Martinovcov, rodičov obľúbenej svätej Terezky z Lisieux. V dejinách cirkvi ide o prvý manželský pár, ktorý bol spoločne vyhlásený za svätých (18. októbra 2015 sv. otcom Františkom). Milé bolo „stretnutie“ s manželským párom Lydkou a Jožkom Ondrejkovcami. Podelili sa s nami o ich životný príbeh a živú vieru, žitú každodenným životom. Viac o odborných témach v manželskom živote nám ponúkli manželia – psychologička Denisa a odborník v oblasti informačných technológií Miroslav Zlevskoví. Ich profesie sa spojili v spoločnom projekte www.vztahovo.sk, kde sa snažia pomáhať, ako sami hovoria „v komplikovanej, ale krásnej krajine ľudských vzťahov.“

Vyvrcholením púte bola streamovaná svätá omša v Bazilike Sedembolestnej Panny Márie, ktorú celebrol otec biskup Jozef Halko. Počas nej mali páry vzácnu príležitosť obnoviť si predsavzatie žiť čisto a manželské páry obnoviť si svoj manželský sľub.

Organizátori Púte zalúbených

Z Prvých sobôt

Modlitbou posvätného ruženca o 16.00 hod. sa začína pobožnosť k Panne Márii a po nej nasleduje svätá omša. Ponúkame Vám niektoré okamihy z homílií Prvých sobôt v mesiacoch január, február a marec. Všetky sväté omše boli bez prítomnosti veriacich iba prostredníctvom živého vysielania.

Januárová prvá sobota priniesla v homílii otca arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského okrem iného i základné vianočné posolstvo i vyznanie pre nás, jeho slovami: „Boh poslal svojho syna, aby sa stal človekom. Ako človeku mu dal meno Ježiš a keďže ho Boh poslal, je Boží poslaný, pomazaný Duchom Svätým. Je to Ježiš Kristus, Ježiš Mesiáš.“

V prvú sobotu v poslednom zimnom mesiaci sa nám v homílii prihovoral otec biskup Mons. Jozef

Biskup Mons. Jozef Hal'ko

Hal'ko. V prihovore sa venoval najmä posolstvu modlitby, ktorú pridávame po každom desiatku sv. ruženca „Ó Ježišu zachráň nás ...“, a ktorú 13. júla v roku 1917 počas zjavenia naučila Panna Mária deti vo Fatime a odovzdala ju všetkým ľuďom. Homíliu ukončil naliehavým varovaním, aby sme najmä vo chvíľach, kedy ideme hrešiť, kedy by sme ohovárali, odsudzovali druhého človeka volili skôr povzbudenie a láskavé napomenutie. Slovami otca biskupa: „Keď sa budeme modliť túto modlitbu po každom desiatku ruženca, nech nás pretvára na ľudí, ktorí všetkým prajeme z hĺbky srdca, aby raz našli pokoj v Bohu, pokoj vo večnom kráľovstve, lebo Ježiš sa modlil za všetkých, zomrel za všetkých, evanjelium ponúka všetkým, Eucharistiu núka všetkým rešpektujúc slobodu každého človeka.“

V marci počas Prvej soboty v mesiaci sa nám prihovoral v homílii správca farnosti Šaštín-Stráže páter Martin Lehončák OSPPE. V duchu evanjelia, príbehu o márnotratom synovi, ktoré nám liturgia slova v ten deň priniesla, páter Martin povedal: „Najpodstatnejšie v tomto podobenstve je, že syn vyjadril ľútosť nad tým, čo vykonal, činil pokánie a chcel sa premeneňý vrátiť k svojmu otcovi.“ Lútosť a pokánie, potreba zmeniť sa, by mali rezonovať v srdci každého človeka najmä v tomto pôstnom období, aby sme sa mohli vrátiť k svojmu nebeskému Otcovi.

Rýchlo, rýchlo!

Od roku 1736, keď sa začala stavba chrámu Sedembolestnej, prešlo dvadsaťpäť rokov a ešte stále sa pracovalo. Stavbárske a technologické možnosti sa ani zďaleka nepodobali dnešným, no napriek tomu vyrastal v Šaštíne mohutný chrám s kláštrom, centrum duchovného života.

Pozlátané hlavice korintských stĺpov sa už leskli, dokončovala sa celková výzdoba chrámu. Vedľa baziliky sa stavala chodba pre rad umelecky vyrezávaných spovedníc. Bolo treba položiť kamenné základy pre chór. Furmani vozili kameň a tehly na kryptu. V apríli a v máji roku 1761 robili vnútornú omietku a potom bolo treba chrám vymalovať. V októbri prišiel z Viedne architekt, ktorého vyslala Mária Terézia. Jeho úlohou bolo na náklady samotnej cisárovnej postaviť hlavný oltár z vybraného červeného mramoru, na ktorom bude umiestnená milostivá socha Panny Márie s Ježišom v náručí. Stanovili dokonca i dátum posviacky chrámu na 2. júl 1762 na sviatok Navštívenia Panny Márie. Ešte v januári 1762 sa prior s jedným spolubratom vybrali do Viedne. Na sviatok sv. Tomáša ich prijala vo vládnom paláci aj samotná cisárovná. Podľa rady architekta sa dohodli odložiť slávnosť, no nemala byť neskoršie ako do 15. augusta. Mária Terézia naznačila, že by sa jej páčilo, keby chrám posvätil ostrihomský arcibiskup František Barkóci ešte pred slávnosťou prenesenia sochy na hlavný oltár. Podľa cisárskeho ceremoniálu obaja pátri vychádzali z prijímacej sály cúvajúc. Panovníčka ostala na svojom mieste a očami ich sprevádzala až po dvere.

Po návrate predstaveného rýchlo zháňali materiál na hlavný oltár. Predstavený dostal z Viedne ďalší list. Cisárovná chce obstarat pre sochu plášť a korunky na korunovanie sochy Panny Márie a pána Ježiša. Z Viedne prišli murári stavať hlavný oltár. Za nimi prišli odborníci, ktorí mali vyhotoviť pre sochu zlatý plášť a korunky. Kamenári kladli v kostole dlažbu z nemeckého kameňa. V júni prišli

zo Skalice, aby položili pred kostolom dlažbu a urobili schody.

František Rosa, v tomto čase už hlavný predstavený pavlínov, dal priviesť z pavlínskeho kláštora v Marianke knihy, diela cirkevných Otcov i iné a nechal aj tristo florénov na ďalšie budovanie knižnice.

Po Veľkej noci dal predstavený v Šaštíne opraviť a upraviť trojhrannú kaplnku a omrežovať ju. Ďalej dal vydláždiť chodbu vedľa chrámu. Pani Judita, vdova po Imrichovi Motešickom, priniesla 3. októbra list a sedemtisíc florénov od prímasa Mikuláša Čákiho na fundačné sväté omše a na postavenie bočného oltára zasväteného sv. Anne. Oltár mal byť darom pani Rudňanskej.

Detail obrazu z oltára sv. Anny

(pokračovanie v budúcom čísle, zdroj: Ernest Macák: Naša Sedembolestná Matka, rok vydania 2004)

Chcete podporiť Národnú svätynú?

Jednorazovo

1. Modlitbou – aby bol každý pútník, ktorý do Šaštína smeruje, zahrnutý milosťami a silou do ďalších dní.

2. Dobrovoľníckou pomocou – ak chcete ponúknuť svoje sily a čas, budeme vám vďační. Celá organizácia si vyžaduje mnoho šikovných rúk. V prípade záujmu sa ohlásť na pute@bazilika.sk

3. Príspevkom – váš príspevok môžete zaslať na naše číslo účtu: IBAN - SK380200000002957403454 (€) alebo nám napíšete a pošleme vám poštové poukážky.

Pravidelne

1. Modlitbou – pravidelná modlitba je tiež veľmi dôležitá.

2. Dobrovoľníckou pomocou – ponúknete svoju pomoc počas roka.

3. Prihláste sa medzi Priateľov Národnej svätyně – pomôžete pravidelným finančným príspevkom rozvíjať NÁRODNÉ PÚTNICKÉ MIESTO.

Výhody Priateľov Národnej svätyně

Bulletin Národnej svätyně domov do schránky.

Vždy v nedeľu o 10.30 hodine svätá omša obetovaná za dobrodincov a Priateľov Národnej svätyně. **Ďakujeme Vám!**

Zaregistrovať sa môžete:

Telefonicky +421 903 160 904, +421 34 654 21 11

(V pracovné dni od 8.00 do 14.00 hodiny)

Cez internetový formulár bazilika.sk/podportenas/priatelja

Bulletin Bazilika Sedembolestnej vydáva:

Rímskokatolícka Cirkev, Farnosť Šaštín-Stráže
Kláštorné námestie 1295, 908 41 Šaštín-Stráže

E-mail: pute@bazilika.sk

Naše web stránky: www.bazilika.sk

a www.facebook.com/BazilikaSedembolestnej

Internetové vysielanie: na kanáli YouTube s názvom Štúdio 7bolestná

Putujte domov k Matke 2021

10. 4. – Púť mužov

8. 5. – Púť miništrantov

9. 5. – Púť matiek

15. 5. – Púť hasičov

23. 5. – Turična púť
k Sedembolestnej

24. 5. – Púť seniorov a chorých

12. 6. – Púť gréckokatolíkov
z bratislavskej eparchie

26. 6. – Púť motorkárov

Prvá sobota v mesiaci

Svätá omša sa začína o 16.00 hodine modlitbou posvätného ruženca. V roku 2021: 6. 3., 3. 4., 1. 5., 5. 6., 3. 7., 7. 8., 4. 9., 2. 10., 6. 11., 4. 12.

Večery hnutia MZK

(modlitby za kňazov)

Vždy druhý piatok v mesiaci pre všetkých, ktorí sa chcú modliť za kňazov. Začiatok o 18.00 hodine – sv. omša, ďalej podľa pripraveného programu.

Chlapské večery

Vždy tretí piatok v mesiaci (okrem letných prázdnin), určené pre mužov. Začiatok o 19.30 hodine – sv. omša, ďalej podľa pripraveného programu.

Zmena programu vyhradená!

